



Юрій Вороний  
провів пересадку  
нирки ще 85 років  
тому

с. 5 »



Нам 1 рік

# Цікава

ГАЗЕТА  
на вихідні

15 листопада 2018 року №46 (50) Ціна 5 грн

Найбільша наша  
проблема...  
**ЖАБА!**

с. 3 »



● ТАК НІХТО НЕ КОХАВ



«В якийсь період жінка приходить до розуміння, що поряд повинен бути чоловік, який стане з нею одним цілим».

## Джамала — про свій другий шлюб: «Я ДУЖЕ ВДЯЧНА БОГУ ЗА ЦЮ ЛЮБОВ!»

В серці скрипалі, то відлуння мрій,  
Відчайдушний крок в майбутнє!  
Лагідний твій сміх знов приніс весну,  
Паростком пробивсь у моїй душі.  
Каменем була, а зараз, як папір,  
Крихітний літак цілує небокрай,  
Де з'явились ми.

Цю пісню слухав публічно Сейт-Бекір Сулайманов, наречений Сусани Джамаладінової, знаної як Джамала. Як воно ведеться чоловікові, якому присвячено таку пісню?! Та не просто пісню, а пісноклятву! Чи багато закоханих дають її одне одному тепер, у ХХІ столітті? А як ведеться жінці, до кожного руху якої прикуті сотні тисяч пар очей?

Оксана КОВАЛЕНКО

### «ОСОБИСТЕ ЖИТТЯ ТОМУ І НАЗИВАЄТЬСЯ ОСОБИСТИМ»

Вона принесла всесвітню славу Україні, посівши перше місце на Євробаченні-2016: світ почув пісню-долю «1944» про злигодні кримських та-



«Ми, кримські татари, багато чого здобули за часів незалежності України. Мати можливість залишатися собою — це щастя!»

тар. Джамалу стали називати нашою, а ще приглядалися, як вона одягається, що п'є і їсть, з ким зустрічається... Їй було приємно, та вона не вважала, що Євробачення має стати зблішувальною лінзою для її душі. Можна уявити її думки після прочитання у пресі заголовків на кшталт «Співачка Джамала продемонструвала романтичний образ у компанії бойфренда». Тому іронічно

фантазувала на питання, про якого чоловіка мріє («...має бути симпатичним, із виразними очима, густими кучерями, сильним, цілеспрямованим, уважним, не повинен боятися життєвих труднощів...») і одночасно захищалася: «Особисте життя тому і називається словом «особисте».

Закінчення на с. 6 »

● НАРЕШТИ!



Фото unian.ua.

## Відлетів у пекло «ПОЛОГІВСЬКИЙ МАНІЯК», який убивав 25 років

За цей час замість Сергія Ткача (на фото) засудили 9 невинних людей, один із заарештованих повісився

Василь РОГУЦЬКИЙ

### СМЕРТЬ, ЯКІЙ РАДІЮТЬ

5 листопада у віці 66 літ від серцевої недостатності помер так званий «пологівський» (або «павлоградський») маніяк Сергій Ткач, який відбував довічне ув'язнення у Житомирській колонії № 8.

Доведено, що нелюд позбавив життя щонайменше 37 осіб, але сам він переконував, що на його ра-

Перше убивство Ткач сків 1980 року в Криму — задушив і з'валтував молоду жінку. Стверджував, що після цього зателефонував до міліції і зізнався в усьому, але йому не повірили.

Із Криму душогуб перехав у Павлоград Дніпропетровської області. Тут він сків найбільше злочинів. Більшість жертв маніяка — діти. Так, 31 жовтня 1984 року він задушив і з'валтував 10-літню Олю

«Усього в Павлограді від його рук загинули близько 50 осіб. Потім маніяк переїхав у Пологи Запорізької області і продовжив свої чорні справи там. Останній його жертві було дев'ять років.

хунку — 107 жертв. Докази щодо останнього убивства досі збирає прокуратура.

Галина Попугаєва, мати 13-літньої жертви, яку позбавив життя Ткач, зізналася журналістам ТСН: на його смерть чекала 28 років. Про те, що душа убивці відлетіла в пекло, жінка дізналась у свій день народження. Смерть маніяка вона назвала доказом того, що справедливість на світі є. Після первого душогубства прийшов із повинною, але йому... не повірили.

Сергій Ткач родом із Росії. Якийсь час він працював у міліції на посаді криміналіста, звідки його звільнили за фальсифікації. Навички, набуті ним на цій роботі, згодом допомагали йому приховувати злочини.

Закінчення на с. 4 »

● ПУЛЬС ТИЖНЯ

# Свій день народження депутатка відзначила гучніше, ніж... Запоріжжя — своє

**Найрезонансніші подїї в житті країни та світу очима наших журналістів**

## На особисте свято до молодої жінки приїхали Каменських, Монатік та Осадча

**Депутат Запорізької міськради Ольга Ревчук влаштувала грандіозне святкування свого 30-річчя**

Гуляння відбулося в елітному ресторані Monica Bellucci в обласному центрі. На ювілії Ольги Ревчук публіку розважали популярні українські зірки Настя Каменських, Монатік, а також група «НеАнгели». Ведучими вечора стали Катя Осадча та її чоловік Юрій Горбунов.

У соцмережах користувачі зауважують, що за кількістю запрошеніх зірок шоу-бізнесу гучна вечірка майже перевершила день міста.

**Батьки Ольги Ревчук — знані у місті бізнесмени. Сама ж вона — член фракції БПП та член комісії з екології. Дуже правильна посада, зважаючи на те, що пані депутатка серед іншого задекларувала і моторну яхту американського виробництва за півтора**



Про 30-річчя Ольги Ревчук (ліворуч) дізнався не тільки Монатік, а й вся Україна.  
мільйона гривень. Тепер особисто як там екологія у головній водній ар-  
може гасати Дніпром і перевірити, терії міста...

## Мішель Обама зізналася, що їхні з Бараком діти були зачаті у пробірці

**Колишня перша леді Сполучених Штатів вирішила розкрити світові дуже особисту таємницю**

Фото tabloid.pravda.com.ua.



«Хороший сім'янин» — так американці казали про свого попереднього президента.

Обидві їхні доньки, Малія та Саша, з'явилися на світ завдяки екстракорпоральному (штучному) заплідненню. А

ла, ніби це я не впоралася, бо не знала, наскільки поширеними є викидні, бо ми (жінки. — Ред.) не говоримо про це. Ми варимося в нашому власному болю...» — поділилася Обама.

На думку Мішель, дівчата та жінки повинні мати більше інформації про те, як працюють їхні тіла, і про біологічний годинник, який справді цокає. «Я усвідомила це, коли мені було 34–35 років. Нам довелося робити ЕКЗ», — зізналася вона.

Нагадаємо, торік Барак і Мішель відсвяткували срібне весілля. А їхнім доночкам уже 20 та 17 літ.

До речі, екс-президент прилюдно називав свою Мішель «прекрасним другом», «тим, хто завжди мене смішиє» і хто є «візірцем для наших дочок та всієї країни». Справді чудова пара!

свою першу дитину Мішель втратила. Про це вона розповіла в програмі «Good Morning America». «Я відчува-

## У Німеччині військові планували... убивства політиків

**Група військових, які є прихильниками неонацизму, збиралася вбити міністра закордонних справ Гайко Мааса, лідера «зелених» Клаудію Рот та екс-президента країни Йоахіма Гаука**

Йдеться про щонайменше 200 військовослужбовців елітних військ. Вони нібіто збиралися влаштувати хаос, убивши кількох політиків. Неонацисти називали свій план «Днем Х». У ході підготовки до нападів вони створили секретні сковища зброй та пального. Заколотники також організовували тренувальні табори на кордонах Австрії та Швейцарії. Мали вони своїх людей і у контррозвідці — один із її співробітників повідомляв злочинній групі про процес розслідування і майбутні обшуки.

Лідеру неонацистів на ім'я Франко А. лише 29 років, він — лейтенант. Цей військовослужбовець видав себе за сирійця і зареєструвався як біженець.



Заявив, що таким експериментом хотів показати «бездад», який панує у справі реєстрації переселенців. Ще під час здобуття освіти у військовому навчальному закладі він писав у науковій праці про небезпеку знищенння «європейських рас», але потім сказав, що його не так зрозуміли.

У Європі все більшу популярність здобувають радикальні партії, які мають елементи неонацизму. Історія з німецькими військовими-заколотниками свідчить, що за певних обставин вони можуть розраховувати і на підтримку частини силовиків. Гримуча суміш, через яку благополучна Європа може стати не такою вже й благополучною...

● Я ТАК ДУМАЮ!

# Найбільша наша проблема... ЖАБА!

Величезна українська тварюка, яка задавила мільйони. І я зовсім зараз не жартую

**Юрій ЛУЦЕНКО,**  
Генеральний прокурор України,  
під час виступу на засіданні  
Ради регіонального розвитку  
у Києві (скрочено)

Мені здається, найбільшою проблемою країни, яка піdnімається зараз у своєму розвитку, є заздрість до чужого успіху. Я фактично не знаю жодної людини в країні (кажу не про політиків), жодного спортсмена, жодного журналіста, жодного літератора, жодного діяча будь-якої сфери, якому аплодують за його успіх і стараються бути ще успішнішим. На жаль, кожен, хто є успішним у нашій країні, за допомогою інтернет-ресурсів, телевізійних ресурсів піддається такому остракізму, що вже нікому не хочеться розповідати про свою успіхи. А успіхи є.

Я знаю на Дніпропетровщині місто Покров, у якому молодий мер Олександр Шаповал за підтримки голови ОДА Валентина Резніченка за два роки все місто перевів на альтернативні джерела енергії. Чому йому не аплодує вся країна? Чому він не гість усіх ефірів? Якої холери там роблять розенблати й активісти, які все знають, але ніколи у владу йти не хотять? Молодий хлопець, не називаючи себе ні єврооптімістом, ні кандидатом у президенти, просто пішов і зробив місто як ляльку. Він має бути мірилом успіху.

Або хлопці, які повернулися з АТО і створили Pizza Veterano, які стали також символом чогось нового, творчої боротьби за нову Україну. Чим закінчився їхній успіх? Тим, що до них приїхали і жбуяляли в них каміння тільки за те, що вони посміли прийняти у себе Президента — Верховного Головнокомандувача, який поздоровив їх з успіш-



Казковий Іван Царевич із Жабою одружився. А наш із нею — боротиметься?

**Закликаю усіх творити перемоги і пишатися успіхами один одного, як це роблять у світі.**

ною інтеграцією в нове життя.

А успіх простого журналіста Віталія Гайдукевича, який зібрав команду і за декілька років разом із міністром оборони створив нову українську форму, новий стрій українського війська, яким можна пишатися? Де він на цих ефірах?

Я нещодавно був в Одесі, зайдав у «Шабо». Грузин, якого вже хочеться називати справжнім українцем, Важа Ікурідзе, 250 мільйонів доларів вкладав у новий виноробний комбінат, рівного якому немає в Європі. Хто знає про цей успіх? Хто гордиться ним? Хто показує таку ж дорогу для інших?

Візьмемо ще один приклад, у Мукачеві. Невелика фірма, яка забезпечує 50% потреб у лижах для ЄС.

Я називаю, можливо, маленькі приклади, але вони показують: країна змінюється. Однак прославляють не тих, хто

її змінює, а тих, хто все обпліює та проклинає. Мені здається, це — найбільша проблема.

Тому закликаю всіх творити перемоги і пишатися успіхами один одного, як це роблять у світі, у Європі. Бо Європа — це коли люди беруть на себе відповідальність за свою роботу, не шукаючи винних. Європа — це коли люди об'єднуються. Друзі і союзники мають єднatisя, а вороги завжди знайдуться. Упевнений, що саме такий підхід — взяти на себе відповідальність, спільно працювати задля успіху України — є переможним. Виборів боятися нічого.

Перемога буде за нами!

#### ДО РЕЧІ

За твердженнями науковців, вираз «жаба душить (давить)» відомий людям кілька віків, однак фразеологізмом став лише у ХХ столітті. Зумовлений він появою кардіології та введенням відповідних термінів. Грудною жабою називали хвороби серця із симптомами слабкості, потемніння в очах, задишкою, аритмією.

З часом назва недуги зникла, а утворився фразеологізм із відповідним означенням заздрощів і скupості.



**16 листопада  
«Цікавій газеті на вихідні»  
виповнюється 1 рік!**

**Обіцяємо: далі буде ще Цікавіше!  
Бо... любимо відкривати планети  
на ім'я Людина!**

**P.S.** У свій день народження розіграємо 50 призів для наших передплатників. Підпишіться і ви на 2019 рік — та поповніть наші ряди! **В Армії ЦІКАВИХ — уже 17 000 тих**, хто хоче знати більше! І це за 1 рік! Дякуємо за довіру!



**volyn.com.ua**

facebook.com/volyn.com.ua

youtube.com/c/ГазетаВолиньЦікава

**Завтра зустрінемо разом!**

## Акція «Я люблю передплату»

Укрпошта проводить нову акцію для своїх клієнтів — «Я люблю передплату», яка проходить у рамках передплатної кампанії на 2019 рік.

### ДЛЯ УЧАСТІ В НІЙ НЕОБХІДНО:

- завітати до будь-якого відділення поштового зв'язку;
- оформити передплату на улюблений періодичні видання за «Каталогом видань України «Преса поштою» на 2019 рік (півріччя)» та каталога-

ми місцевих періодичних видань до 15 грудня 2018 р. (у відділенні або за допомогою сервісу онлайн-передплати на сайті ПАТ «Укрпошта»: <http://ukrposhta.ua/peredplata.html>)

• заповнити анкету учасника акції.

Більш детально з її умовами можна ознайомитись на сайті ПАТ «Укрпошта» у розділі «Акції».

Кожен учасник акції отримає можливість виграти подарунок для приемного читання — плед, настільну лампу, термочашку, гамак.

Передплачуйте улюблений видання та виграйте подарунки для приемного читання!

**● НАРЕШТИ!**

Фото tsn.ua.

На 38 років молодша дружина Олена на похорон чоловіка не прибула — її не знайшли.

## Відлєтів у пекло «пологівський маніяк», який убивав 25 років

За цей час замість Сергія Ткача засудили 9 невинних людей, один із заарештованих повісився

**Закінчення.**  
**Початок на с. 1**

**Василь РОГУЦЬКИЙ**

**ЗАМІСТЬ КАТА  
ПОКАРАНІ ІНШІ**

ЗМІ пишуть, що, коли співробітники міліції прийшли затримувати Ткача, він сказав їм, що чекав на них 25 років. У своїх інтерв'ю не раз звертав увагу на те, що правоохоронці, які його шукали, працювали дуже погано.

Про своїх жертв він говорив: «Мені їх не шкода. Але я не хотів убивати, якось само вийшло. Спочатку дійсно було страшно. Якби не смертна кара, я, можливо, сам прийшов би з повинною. А потім якось звік». Не відчував співчуття він і до людей, які відбували тюремні терміни за його злочини. Ткач також запевняв, що йому ніколи не снилися кошмари. Коли його вивозили на слідчі експерименти, вимагав охорону та бронежилет.

У 2005-му Сергія Тка-

ча затримали, а через три роки засудили до довічного ув'язнення. За його злочини звинуватили аж дев'ятьох людей. Зокрема, у 2000-му затримали Володимира Світличного — за підозрою у вбивстві та згвалтуванні його власної 9-літньої дочки Ольги Світличної. Суд над ним так і не відбувся — чоловік повісився в камері Дніпропетровського сізо.

Просто з уроків у школі забрали 14-річного Якова Поповича. Його звинуватили у вбивстві 9-літньої родички Яни Попович. Підлітка засудили до 15 років ув'язнення, з яких він відсидів більше восьми. «Новое время» пише, що після зізнання Ткача у цьому вбивстві Якова Поповича не випускали із в'язниці доти, доки Ткачу не винесли вирок.

Щоб змусити зізнатися у згвалтуванні 9-літньої дівчинки на ім'я Ілона, яке сків Ткач, ще одного невинного чоловіка — Миколу Демчука — били так, що зламали йому ногу і пошкодили ребро. Лікаря не викликали, нога зрослась сама.

Лише нещодавно на Дніпропетровщині винесли вирок чотирьом міліціонерам і прокуророві, які вибивали зізнання з безневинних людей за вбивства, скосні «пологівським маніяком»...

**УТЮРМІ ДОВІЧНО  
УВ'ЯЗНЕНІЙ ЩЕ РАЗ  
СТАВ... БАТЬКОМ**

У 2017 році повідомлялося, що Сергій Ткач знову одружився. Як розповідала «Цікава газета на вихідні» від 2 лютого 2018-го у публікації «Якби вже козла — полюбила маніяка!», його дружиною стала 27-річна росіянка на ім'я Олена. Вона взяла його прізвище, кілька разів приїжджає до Ткача на тривалий побачення і у 2016 році народила йому дочку Єлизавету.

Дружина маніяка запевняла, що побачила майбутнього чоловіка по телевізору, коли їй було 16, а потім вирішила його розшукати. Однак після смерті душогуба була знайти в Росії його дружину не вдалося.

Поховали Ткача у Житомирській області.

**● ЗОЛОТИ РУКИ**

## Віталій Теличко — майстер зведення церковних куполів

71-річний умілець із Олександрії, що на Кіровоградщині, проектує та виготовляє бані для місцевих храмів і володіє непростою технікою їх відтворення

**Інна ПІЛЮК**

**K**упол — конструкція складна, куляста, симетрична, об'ємна, тому й знань, аби правильно все спроектувати, потребує неабияких. Таких спеціалістів у нашій країні обмаль, і більшість із них живе та працює в Західній Україні.

Віталій Теличко — один із небагатьох майстрів центральної частини України, який зводить церковні бані. А почав він відточувати вміння проектувати куполи з того, що у незвичайний спосіб облаштував власний дім. Усі меблі для родини чоловік виготовив своїми руками. Використовував для цього породи дуба, клена, горіха та шовковиці. У батьківській оселі, яка вже була досить ветхою, замінив практично все — від стін до деталей інтер'єру. Самотужки змайстрував камін. Будинку вже майже сто років, і він прослужить його наступним мешканцям стільки ж — так майстерно в ньому виконано основні елементи конструкції.

Та останнім часом Віталій Миколайович виготовляє не лише меблі та мурує каміни, а й зводить церковні бані. Збудував їх для трьох храмів. Тепер вони виблискують на олександрійській церкві Святих Анастасії та Федора при вході на центральне міське кладовище, на храмі Великомученика Георгія Переможця в селищі Приютівка та церкві села Глинське Світловодського району. Каже, що з проханням установити на храм гарний купол зазвичай звертаються священики: «Якось батюшка шукав бригаду, яка зможе зробити і покрівлю, і дзвіницю, і сам купол. Для такої справи важко знайти підходящих спеціалістів і гарних підсобників теж. Але коли зібралися всі, то



Звести храм — половина справи. А от завершити його куполами — тут неабияка майстерність потрібна.

**Досконало знає столярну справу, працює з металом, кладе цеглу та камінь, вміє робити гарні дахи.**

ми повністю зводили верхню частину церкви. І відтворили її за моїм проектом. Усі роботи вели на чималій висоті. А вже після того мене стали запрошувати і на спорудження інших храмів».

Знамін в окрузі столяром був дід пана Віталія — Нікандр Гайдак. Місцеві замовляли в нього елітні меблі, іздові брички і карети. Він виготовив не одне широке фортепіано. Тож Віталій Миколайович вважає, що вміння працювати з деревом успадкував від нього. Сам за фахом — вчитель фізкультури. Та зізнається, що за життя освоїв багато професій. Досконало знає столярну справу, працює з металом, кладе цеглу та камінь, вміє робити гарні дахи. Ніколи не сидить без діла й, незважаючи на поважний вік, готовий і далі опановувати нові техніки та методи роботи з цими матеріалами.



У власному домі Віталій Теличко практично усі меблі та предмети інтер'єру виготовляє сам. Тепер його оселя немов виставка робіт із різьби по дереву.

● ЗНАЙ НАШИХ!

# Юрій Вороний провів пересадку нирки ще 85 років тому

**Коли збираємо кошти на порятунок хворих за кордоном, завжди з гіркотою констатуємо, що це до нас повинні були б іхати пацієнти з інших країн, адже саме Україна — батьківщина трансплантології. Хто ж він, той хірург, який на багато десятиліть випередив час, здійснивши справжній прорив у медицині?**

Галина Світліковська

**ПІД КРУТАМИ БОГ ЗБЕРІГ ЙОМУ ЖИТТЯ**

В Україні про Юрія Вороного (згідно з метрикою — Георгія) тривалий час не загадували, іноді називали його російським лікарем. Хоча уже саме прізвище і місце народження — село з милозвучною назвою Журавка, що на Чернігівщині, говорять самі за себе.

Дід Юрія — професор словесності, викладав у Ніжинському ліцеї та був директором Прилуцької гімназії. Він за власний кошт збудував у рідній Журавці школу для сільських дітей, заснував безкоштовну бібліотеку-читальню. Згодом стараннями Вороних тут з'явився і один із перших у Російській імперії завод із переробки лікарських рослин.

Відомим у світі було й ім'я батька — професора математики Варшавського університету Георгія Феодосійовича Вороного, напрацювання якого досі використовуються в робототехніці, біоінженерії, кристалографії. На жаль, він рано помер від ниркової хвороби. І можливо, саме ця обставина спонукала Юрія стати лікарем і «родоначальником» трансплантології.

У 1913 році юнак вступив на медичний факультет Київського університету імені Святого Володимира. У період Першої світової війни допомагав лікувати поранених під егідою Червоного Хреста. Згодом Юрій добровільно записався в перев'язувальний загін військ Центральної ради. 16 (29) січня 1918 року брав участь у бою під Крутами. На щастя, його разом із п'ятьма іншими пораненими студентами вдалося врятувати. Юрія виходила красуня Віра Нечайєвська, член Української ради від жіноцтва, яка потім стала його дружиною.

У 1921 році Вороний закінчив перерване навчання і продовжив наукову роботу. Двоюріанське походження, дитинство, проведене у Варшаві, знання іноземних мов, а особливо Крути не раз ставали причиною перепон у кар'єрі й діяльності Юрія Вороного. Але, незважаючи на це, молодий учений продовжує інтенсивні досліди з трансплантології. На IV Всеукраїнському з'їзді хірургів він демонструє собаку з ниркою, пересадженою під шкіру шкії тварини.

До речі, не менш талановитим лікарем був і брат Юрія — Олександр Вороний, який досягнув значних успіхів у подоланні раку, але після доносу був заарештований і загинув у засланні.

**«ПІШУ ВАШОЮ ПРАВОЮ РУКОЮ...»**

У літку 1930 року Юрія Вороного призначають головним лікарем і завідувачем хірургічного відділення Херсонської міської лікарні. На його плечі лягли проблеми з ре-

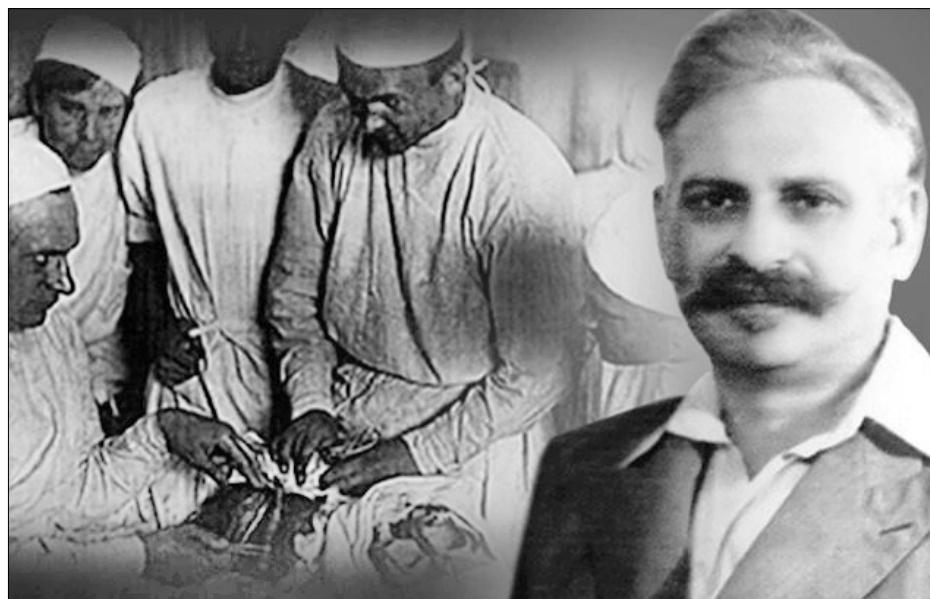


Фото skadnews.in.ua

**На жаль, нині Україна, в якій ще 85 років тому було здійснено першу трансплантацію у світі, не може похвалитися успіхами у цій сфері.**

монтажу приміщень, заготівлі дров, фуражу для худоби на лікарняній фермі... Але Вороний продовжував оперувати, професійно вдосконалюватися.

3 квітня 1933 року о 21-й годині він провів першу в світі операцію з пересадки нирки від трупного донора. До міської лікарні напередодні доставили 26-літню Оксану Галушку. Через сімейні проблеми дівчина проковтнула 4 грами хлориду ртуті. Отруєння призвело до відмови нирок. Стан хворої був украї важким, і 38-річний хірург Юрій Вороний зважився на трансплантацію. Донором став померлий за шість годин до цього від черепно-мозкової травми 60-літній чоловік.

І хоча через дві доби, попри покращення загального стану, пацієнта померла, Юрій Вороний довів на практиці, що живій людині можна пересаджувати в клінічних умовах не лише фрагменти тканин, а й цілі трупні органи. Так почався новий етап у розвитку світової клінічної трансплантології, звіт про що був опублікований в італійському журналі «*Vinerva Chirurgica*». У статті зазначалось, що нирка включилася у кровообіг і почала самостійно функціонувати. У Радянському Союзі не могли зігнорувати таке досягнення, Юрію Вороному був присуджений ступінь кандидата медичних наук без захисту дисертації.

Перед Другою світовою талановитий лікар працював на Харківщині, згодом був залишений на окупованій території. До лютого 1942 року Вороний доліковував поранених, поки не була спалена 12-та лікарня на Холодній горі. Тут Юрій Юрійович зробив ще одну унікальну на той час операцію, пришив ді-

вчині відірвану вибухом кінцівку. Через багато літ він отримає листа з Харківщини від Н.І. Дижевської зі словами: «Пишу Вашою правою рукою...»

Потім Вороний був хірургом у складі медсанбату 8-ї гвардійської дивізії генерала Суржакова; опинився в німецькому полоні, зумів утекти. З 1944 року працював займатися проблемами пересадки органів. Там, в обласній лікарні, він виконав ще 4 операції з трансплантації трупної нирки хворим на важкий хронічний нефріт.

Досягнення лікаря були настільки вагомими, що переважили його «гріхи» перед Радянською владою — перебування в окупації й полон. Вороного перевели до Києва в Інститут експериментальної біології і патології завідувачем відділення експериментальної хірургії. Він захистив докторську дисертацію, написав багато наукових праць, зокрема й із проблем пересадки органів.

На жаль, нині Україна, в якій ще 85 років тому було здійснено першу трансплантацію у світі, не може похвалитися успіхами у цій сфері. Хворі з нирковою недостатністю змушені збирати гроші на лікування за кордоном, іхати у Білорусь. Там сприяли державна політика: від законодавчого, фінансового і технічного забезпечення цієї важливої галузі до підготовки кадрів.

У нас же лише у травні цього року Верховна Рада України нарешті ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони здоров'я і трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів людині». Він передбачає, що пересадка органів можлива за умови, коли є письмовий дозвіл донора. Якщо ж померла людина не висловила за життя своєї згоди чи незгоди на посмертне дононство, то рішення про вилучення анатомічних матеріалів для трансплантації приймають родичі цієї особи. При тому, що в нашому суспільстві досі зберігається упереджене ставлення до цих питань, важко розраховувати на те, що Україна в найближчий час подолає відставання у трансплантології, піонером якої був наш співвічизник Юрій Вороний.

## ● ЇЖА — ЛІКИ

Фото Smak.ua.



**Краще горіхи зісти, аніж продати за копійки**

**Біля Центрального ринку в Луцьку люди торгуються з перекупниками, які приймають відбірні зерна — «метелики» по 90 гривень за кілограм, а нелущені плоди і зовсім за безцінь. Кажуть, цей товар у світі тепер користується величезним попитом. І недаремно. Нагадаємо, у чому цінність волоських горіхів**

**1. МАЮТЬ ПРОТИРАКОВІ ВЛАСТИВОСТІ**

Численні дослідження на миши показали, що регулярне вживання горіхів знижує ймовірність розвитку онкопатологій простати (на 30 %) і молочної золози (на цілих 50 %).

**2. ЗМІЦНЮЮТЬ СЕРЦЕ**

У волоських горіхах є велика кількість амінокислоти аргініну, що благотворно позначається на роботі судин і знижує ймовірність розвитку серцево-судинних патологій. Також вони містять омега-3 алфа-ліноленову кислоту, яка має виражені протизапальні властивості і запобігає утворенню патологічних тромбів.

**3. ЗАХИЩАЮТЬ ПЕЧІНКУ**

У цьому плоді містяться такі рідкісні антиоксиданти, як юглон, таніни і флавони, а також поліфеноли, що здатні запобігти хімічно індукованому пошкодженню клітин печінки.

**4. ДАЮТЬ ЗМОГУ «ЗЕКОНОМИТИ ХАРЧІ»**

Помірне вживання (не більше 4–5 плодів у день) волоських горіхів допоможе підтримувати вагу на оптимальному рівні. Будете менше хотіти їсти, довше почуватиметеся ситими. Горіхи також нормалізують обмінні процеси в організмі.

**5. БЕРЕЖУТЬ ЧОЛОВІЧЕ ЗДОРОВ'Я**

Кілька масштабних досліджень перевинувають, що при регулярному вживанні волоських горіхів у чоловіків поліпшуються якісні та кількісні характеристики сперми.

**6. АКТИВІЗУЮТЬ МОЗКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ**

Горіхи містять ряд біологічно активних речовин, які є нейропротекторами. До них належать вітамін Е, фолієва кислота, мелатонін, омега-3 жирні кислоти й антиоксиданти. Тому вживання цих плодів сприяє поліпшенню мозкової діяльності, а також пригнічення процесів, що прискорюють старіння.

**● ТАК НІХТО НЕ КОХАВ**

Як прекрасно бути твоєю дружиною.

## **Джамала — про свій другий шлюб: «Я дуже вдячна Богу за цю любов!»**

Закінчення. Початок на с. 1

Оксана КОВАЛЕНКО

**М**ала на те причини. У глибоких закутках душі заховала від усіх історію нещасливого одруження, досвід про оманливе щастя. Колись вона вже казала «так» хлопцеві з консерваторії. Тоді могла їхати співати у Швейцарію, однак він хотів, щоби вона залишилася. Життя чому не клієлося, і вони розійшлися. У Джамали зосталися музика і настороженість до чоловіків. Поки вона не зустріла Його... Справжнього.

**НАЛЬВІВСЬКІЙ РАТУШІ  
ВІДПОВІЛА: «ЕБЕТ! МЕН РАЗИМ!  
(ТАК! Я ЗГІДНА!)»**

У їхній історії є багато романтики, зокрема й освідчення. Після концерту у Львові в томленій Джамалі повідомили, що мусить вибратися на Ратушу задля фотосесії з польським фотографом.

Дівчина йшла і сердилася. А там її чекав наречений із квітами, обручкою й оберемком теплих слів. Там, на висоті пташиного польоту, Джамала

футболом і (що дуже важливо!) він — громадський активіст у Криму, опікується проблемами кримськотатарської молоді. Важлива деталь —

### **На цей час вона зважилася розповісти про заручини у соцмережі. Правда, попросила нареченого не квапити її з весіллям.**

сказала: «Ебет! Мен разим!» — з кримськотатарської «Так! Я згідна!»

На цей момент вона зважилася розповісти про заручини у соцмережі. Правда, попросила нареченого не квапити її з весіллям.

Доти ЗМІ вже «нарили», що він молодший за неї на 8 літ, що Джамала і Бекір познайомилися близько трьох років тому на вечірці у спільніх друзів. Обранець родом із Сімферополя, закінчив магістратуру в Києві за спеціальністю «медична радіофізика», а до цього — столичну школу економіки. Захоплюєть-

він обожнює пісні своєї Джамали. А вона завше казала, що її чоловік має вблівати за її творчістю.

**ТЕПЕР ЇЇ НАЙКРАЩА ПІСНЯ  
НОСИТЬ ІМ'Я СИНА**

«Спочатку я дуже хвилювалася про те, як музикант і математик можуть знайти щось спільне. Але зараз він мені дуже допомагає саме своїм математичним складом розуму зрозуміти, що відбувається в музиці, — розповіла Джамала. — Саме він сприяв тому, щоб я пішла на Євробачення. Я казала «ніколи», а він мені

**НАША ДОВІДКА**

### **«Сторонюся людей, які не вірють у Христа, Бога Абраама, Аллаха...»**

Джамала — українська співачка кримськотатарського та вірменського походження, народна артистка України, переможниця 8 Міжнародного конкурсу «Нова хвіля» та 61 пісенного конкурсу Євробачення. Вона народилася в Киргизії, у сім'ї кримського татарина та вірменки. Тато дуже хотів на малу батьківщину, тому вони схитрували: розлучилися — і мама як вірменка купила хатину в Криму.

Про Джамалу говорять не просто як про талановиту співачку, а як про людину, яка на міжнародний конкурс із розважальною славою свідомо повезла власну пісню про депортaciю кримських татар, серед яких — її родина. А ще у знаному фільмі волинського режисера й сценариста Олеся Саніна «Поводір» вона виконує свою пісню «Коли квіти мають очі».

За свою творчу кар'єру записала та випустила чотири студійні, один концертний і два міні-альбоми, до яких увійшли пісні англійською, українською, російською та кримськотатарською мовами.

Джамала — набожна людина. «Сумніви — один із найбільших ворогів людини. Не сумнівайтесь, а яти дали допомагає віра в Бога. Та й загалом Він мені у всьому допомагає. Ким би була без Нього?.. Правду кажучи, сторонюся людей, які не вірють у Христа, Бога Абраама, Ісаака та Якова, Аллаха... Серед моїх друзів є християни, іудеї і, зрозуміло, мусульмани».

**Більше історій про кохання —  
в нашій новій газеті «Так ніхто не кохав»**



«ІСТОРІЯ ЖИТІЯ» Всажує стрінги із лібітні! Не любіть у газеті «Волинь» Катерина Зубук усе життя пам'ятате той аркуш. Інші став печіковими і вивідами...»

Олег Лашко дружину

**5 гривень  
на місяць**  
коштує передплата  
**«Так ніхто не кохав».**  
Шукайте нас у каталогі видань  
України на сторінці 82  
(індекс — 60779).

**● КУДИ КОТИМОСЯ?**

## **Батьків, які назвали дитину на честь Гітлера, посадили до в'язниці**

Томас і Пататас дали немовляті  
ім'я Адольф

**У** Великобританії за участю у забороненій ультраправій групі National Action (Національна дія) засудили подружню пару, яка назвала свою дитину на честь лідера Третього рейху. 22-річний Адам Томас і 38-літня Клаудія Пататас засуджені разом із 27-річним Даніелем Богунові-

чем. Вони усіляко прославляли Гітлера, а також поширювали свої фото з нацистськими салютами в наряді Ку Клукс Клану. Група Національна дія була заборонена урядом після того, як її учасники підтримали вбивство члена парламенту Джо Кокса нацистом-одинаком у 2016 році.



А ми думали, вони вічно горітимуть у пеклі.

дів». Сталін обійшов навіть Путіна чому вони полізли до нас із війною.

● І ДОЛЯ УСМІХНУЛАСЯ

# Американська родина удочерила 16-річну хмельницянку

Нарешті в Ілоні є дім, мама, тато і два маленькі братики! Як вона про це мріяла, як вимолювала у Всевишнього!.. І Він її почув!

Леся САДОМСЬКА

## «ДО ТАТА БІЛЬШЕ НЕ ПОВЕРНУСЬ»

Ілонці був рік, коли мама принесла її у будинок малюти. Попросила прихистити дитя тимчасово: мовляв, складні життєві умови — жити ніде, з чоловіком не ладять. Наталя приходила до дівчинки, провідувала. Коли їй виповнилось три рочки, забрала. І батько змилостивився, пошкодував, що сидить дитя під лотком, за яким тортує мама, — покликав обох у свою хмельницьку квартиру. Та згодом мами не стало. Залишилася з батьком удвох.

...Маленька школярочка все частіше бродила вулицями до пізньої ночі, знаючи, що вдома її ніхто не чекає. Там було голодно і холодно. Батько роботи не мав і не шукав, жив-пив на доньчину допомогу по втраті годувальника. Виховував дівчинку по-своєму — часто стусанами і ремінцем. А ще постійно приводив нових мам і змушував дитину, аби та просила їх залишатися з ними жити, бо інакше, лякав, покінчить із собою, і буде Ілончика зовсім одна.

А потім сталося так, що після чергового «виховання» стусанами відповідні служби привезли Ілону до дитячого будинку Хмельницької обласної ради. Батькові ж, відповідно до законодавства, дали рік, аби привів свої житло й життя в порядок. Попервах він приходив до доньки. Навіть телефон подарував, аби бути на зв'язку з дитиною. Проте за кілька днів передумав — відібрав мобілку. Із заздрістю (!) казав: «Добре тобі — живеш у теплі, затишку, нагодовані. От би й мені так».



Ілона Кравчук дочекалася щастливого повороту у своїй долі.

моги вже не отримував.

Минув рік. Батько не навів ладу ні в хаті, ні в своєму житті. Дівчина з сиротинця додому поверталася не захотіла, відтак і позбавили чоловіка батьківських прав. А він і не заперечував.

## «ОСЬ БАЧИТЕ: ЦЕ МАМА ЗІ МНОЮ!»

— Ілона була важкою дитиною, — каже директор дитячого будинку Оксана Верясова. — Поступила до нас у дуже складному психологічному стані. У неї доволі часто траплялися істерики, вона не вміла спілкуватися з ровесниками, бо в лексиконі в основному переважала нецензурущина. Два довгі роки пішло на повну адаптацію. Любов, увага, турбота, праця педагогів, психологів і лікарів зробили свою справу — дівчинку тепер не впізнати. Вона компанійська, добре вчиться, дуже гарно співає, займається рукоділлям. Одне слово, розумничка.

Єдине, що взяла Ілону з дому, — це альбом,

у якому були світлини ненік. «Ось бачите: це мама зі мною!» — показувало дитя. «Та то ж будинок малюти», — казали вихователі. «Але ж мама до мене прийшла!»

— Вона розповідала

## Батько казав: «Добре тобі — живеш у теплі, затишку, нагодовані. От би й мені так».

про маму гарні історії. Ніколи не сказала про цю жінку поганого слова, — пригадує Оксана Володимирівна. — Але чи то правда була, чи дитячі фантазії, ми не знаємо, бо та мама теж пила — через оковиту й покинула рано цей світ. Тож дитя ніколи не бачило добра...

## «ПОКАЖI, ДЕ МОГИЛА НЕНЬКИ. ПОПРОЩАТИСЯ ХОЧУ»

Існує така українсько-американська програма, за якою дітки, позбавлені батьківської опіки, сироти їздять у ка-

нікулярний період на відпочинок до Америки. Живуть там у родинах.

— Хоч справжню сім'ю побачать, — каже з цього приводу Оксана Верясова, — бо у більшості з них асоціації про родину пов'язані зі страхом, пияцтвою, болем.

Ілона їздила на такий відпочинок чотири рази. Завжди потрапляла у різні сім'ї. Скрізь їй подобалося. Проте родина, у якій побувала під час останньої мандрівки за океан, припала до душі найбільше. «Ти хочеш з нами жити завжди?» — запитала американська мама. — «Д-у-у-у-же!» — вигукнула. «Значить, будемо молитися, аби все у нас вийшло».

Усе вдалося! На день Ілониного шістнадцятирілля відбувся суд. Американській сім'ї дозволили узочерити хмельничанку Ілону Кравчук. Дівчинка залюбки дала згоду. Вона подзвонила до батька: «Покажі, де могила мами, попрощатися хочу». Він завів. Вислухав, куди їде дитина. Не перечив.

А через десять днів Ілоночка з новими батьками вирушила за океан. У неї починалося нове життя. «Я молилася, просила у Бога, щоб він мені допоміг. І Господь почув мене, — зізналася дівчина директору дитячого будинку. — У своїй кімнаті я відведу стіну під світлини. Там буде фото мами Наталі. Вона мене народила. Я її люблю...»

Ілона спілкується у соцмережах із друзями й вихователями, запевняє, що щаслива, дуже щаслива. Дай Боже всім скривдженим дітям таких поворотів у їхній долі.

м. Хмельницький.

● СІМ «Я»

## Дайте покричати, поплакати і посваритися

«Ну не плач, ти ж все-таки хлопчик, а вони не плачуть!» — таке нерідко доводиться чути від рідних і сусідів моєму майже 2-річному Романкові. Поки що він не може збагнути цього нібито залізного аргументу. Та я, його мама, знаю, що і хлопчикам треба поплакати, коли дуже болить або образливо. Багато з них із віком приймуть цей суспільний стереотип, ноги якого поволі стають колосовими. Не плакати важко навіть дорослій людині, яку розривають емоції і які кажуть: «Потерпи, не плач». А ще іноді дітям доводиться чути від батьків таке: «Замовкни, набридили твої вибрики, не смій до мене кричати, не психуй!»

Оксана КОВАЛЕНКО,  
мама



Бо те, що можна стерпіти від дорослого, від дитини чомусь однозначно сприймається як невихованість. Хочемо бачити вихованість, коли цей процес ще в розпалі... Хоч у душі малечі бушують ще більш розбурхані океани, аніж у дорослого, бо й фізіологічно вона ще розвивається. Мабуть, так відбувається тому, що ми дуже мало знаємо про дитячу психіку, про те, що є їй така штука, як емоційний розвиток (діти мусять про-

виховання не має ідеальних виконавців). От її слова: «Я дуже обережна зі злістю маленької дочки. Питаю її: «Ти сердишся? Я б теж розсердилася чи засмутилася, якби мені не дали те, що мені дуже хочеться. І найбільше на світі хотілося би дати тобі все, що ти захочеш». Донечка має звичку малювати свої почуття: намалювала «злість» і рикає на мене. Або бере іграшку-динозавра і рикає. Це теж «викид» емоції. І добре, що він є. «Усвідомлювати почуття — і вчити дитину називати їх. Ми буквально до певного віку є для неї «зовнішнім мозком», — наголо-

**Злість, захована в тінь, перетворюється  
всередині нас на некероване чудовисько,  
і коли воно вирветися на свободу, що  
її «прорве», як вона проявиться, —  
непередбачувано.**

йти прості та складніші етапи формування свого емоційного світу».

Повернувшись до цієї теми мене спонукала публікація в соцмережі Світлани Ройз, знаного в Україні психотерапевта. Головна її думка в тому, що татам і мамам обов'язково треба збагачувати їй осучаснювати свою психологічну освіту.

«Ти що, злишся? Злітися не можна» — мені (ред. — Ройз) здавалося, що цих фраз уже нема в нашому батьківському лексиконі. Злість, захована в тінь, нагадує фахівець, перетворюється всередині нас на некероване чудовисько, і коли воно вирветися на свободу, що її «прорве», як вона проявиться, — непередбачувано.

Наступна ідея-порада Ройз, як на мене, приголомшливо глибока: батьки мають допомагати дітям « проживати свої складні емоції «об них», об маму і тата. Перефразую: ми для своїх чад є певним тренувальним полігоном. На наших нервах вони вчитимуться більш-менш спокійно сприймати відмову і на них же практикуватимуть, як цивілізовано проявляти спротив, обстоювати свою позицію.

Світлана Ройз зізналась на своїй фейсбук-сторінці, що посварилася з донькою. (Чесно кажучи, я вельми тішуся, коли дуже досвідчені практики пишуть про конфлікти зі своїми дітьми.

шue Ройз. У неї безліч прикладів із її практики, коли тато, мама, бабуся, ще хтось, навпаки, вчать дитину заганяти в себе не дуже хороши емоції. Наприклад, кричат, коли вона сердиться, плаче-реве або ж не читають складних казок із дуже злими героями, сварять, коли береться малювати чорною фарбою чи рикає, як дикий звір, до батьків.

На перший погляд, це повсякденні неприємні дрібниці. Але це дуже важливі дрібниці, бо якщо сердитість не можна виявляти прямо, вона накопичується у великому чорному кулю. Тоді дитина вибирає дуже злі іграшки, зло з ними грається (бачила, як хлопчик обрубував руки і ноги пораненим солдатикам), дивиться дуже агресивні мультики і обирає собі жорстоких друзів. Злість не слід заганяті в тінь. Наша справа — крок за кроком навчати дитину проявляти її здоровим способом, максимально ненасильницьким. При тому всьому ще й не треба забувати, що зовсім без агресії в житті таки не обйтися: саме вона в певні періоди допомагає нам захищати себе, свої цінності.

**Готові поміркувати про  
це чи на дотичні теми —  
пишіть на електронну пошту:  
okovalenko74@gmail.com,  
tsikava.gazeta@gmail.com.**



# Велика сторінка для Пані

● РУКОДІЛЬНИЦЯ

## «Правда, люди, правда – господиня гарна...»

А з таким вишуканим і стильним аксесуаром кожна жінка виглядатиме ще гарнішою. За цією схемою можна вишити не лише фартух, а й створити цілий комплект, додавши до нього панно, рушничок, серветку, прихватку – все, що підкаже вам ваша фантазія.



● НА ЗАМІТКУ

### Вибираємо якісний сир

На полицях супермаркетів – стільки видів цього продукту, що очі розігаються. Який із них купувати?

Ознака хорошого сиру – тонка і рівна, без тріщин чи інших пошкоджень корінка, однорідна консистенція. При



нарізі він не липне до ножа, його край не повинні тріскатися або криштатися.

У розрізі продукт має жовтий або світло-жовтий колір. Якщо забарвлення занадто світле, значить, у ньому за-

багато солі або ж він виготовлений із нежирного молока. Сир, жовтий всередині, а по краях білуватий – неякісний.

Цей продукт швидко вбирає аромати, тож не варто купувати сир поруч із яким викладені риба, копченості чи інші продукти зі специфічним запахом.

Звертайте увагу на термін придатності: ціла головка може зберігатися від 1 до 6 місяців. Прибаний шматок твердого сиру слід тримати на нижній полиці холодильника при температурі 5–8°C не більше 10 діб.



Сучасні чоловіки поділяються на три види:  
3D (дім, дерево, діти), 3B (бар, баня, баби)  
і 3T (тапки, танчики, телевізор).  
На жаль, перший вимирає...



● БУДЬ СТИЛЬНОЮ!

## Таємниці стійкості парфумів

Коли людина знаходить свій запах, вони ніби стають одним цілим, нероздільним. Аромат – своєрідна візитна картка кожного з нас, іноді він створює перше враження при знайомстві. У його виборі й використанні є свої хитрощі і секрети, які й спробуємо розкрити

1. Оптимально наносити парфуми на пульсуючі точки: центр шиї за вухом, внутрішня ділянка зап'ястя, шкіра під коліном. Так пающи збережуться протягом усього дня.

2. Щоб створити легкий шлейф аромату, спробуйте спочатку бризнути парфумами у повітря перед собою, а потім пройдіться через цю пахучу хмарку – на вашому одязі залишиться ледь вловимий запах, що додасть таємничості і загадковості.

3. Надовше зберегти аромат допоможе нанесення парфумів чи туалетної води відразу після прийняття ванни або душу. У цей час ваші пори максимально відкриті, тож здатні поглинати пающи значно ефективніше.

4. Утриманню запаху на тілі сприятиме ще одна маленька хитрість: незадовго перед використанням духів шкіру в тих місцях, де вони будуть наноситися, трохи змістіть вазеліном.

5. Намагайтеся уникати порошків, шампунів і лосьйонів із сильними ароматами: вони домінуватимуть і заважатимуть вашим парфу-



Фото poradumo.com.ua

мам розкритися. Або ж усе змішаться і вийде така незбагнена субстанція, що виклике не п'янке захоплення, а подив і кашель.

6. Спробуйте поєкспериментувати з ароматами різних сімейств. Приміром, квітковий поєнайте зі свіжим цитрусовим. Вийде яскраво і сміливо!

7. При виборі парфумів завжди врахуйте свій тип шкіри, адже від цього також залежить стійкість аромату. Наприклад, якщо у вас суха шкіра, то запахи будуть швидко вивітрюватися.

8. Намагайтесь уникати порошків, шампунів і лосьйонів із сильними ароматами: вони домінуватимуть і заважатимуть вашим парфу-

мам розкритися. Або ж усе змішаться і вийде така незбагнена субстанція, що виклике не п'янке захоплення, а подив і кашель.

9. Якщо після розриву шлюбу самотність обтяжує, а жінка думками постійно повертається до подружнього життя, психологи радять більше часу проводити у товаристві подруг, приятелів чи навіть незнайомих людей

Не можна зачинятися в чотирьох стінах. Краще обговорити свого колишнього з подругою, ніж переживати цю ситуацію наодинці. Якщо ж успіреч усім старанням жінка почувавтися загнаною в куток, її потрібно не

сорошимся звернутися по допомогу до психолога. Правда, є такі, котрі на віть після розлучення не почуваються самотніми, а є й такі, які вдаються до помсті. Причому не якому конкретному чоловікові, а всім представникам сильної статі за принципом: мене покинули – і я з усіма так чинитиму. Вони спокушають чоловіків лише для того, що потім завдають їм болю. Бувають і такі, котрим не вистачає тактильних відчуттів, тобто дотиків. Їм підійде сеанси масажу, басейн. Тим, кому потребні бурхливі емоції, варто відвідувати клуби за інтересами, концерти, вистави... Головне – не замикатися в собі, не закриватися від світу. Намагайтесь змусити себе жити зі знаком плюс.

Коли жінка починає спліватися, вона відчуває себе потрібною, і проблема самотності зникає сама по собі. В неї з'являються друзі, нові знайомі, а серед них може знайтися і її друга половина.

Фото farafosta.com

лийте окріп доверху, через 5 хвилин вилийте воду – таким чином виріб прогреється; знову заповніть кіп'ятком, злишаючи 1 см для повітря. Стінки за півгодини стали тепліми – отже, термос бракований, поверніть його в магазин. Якщо ж корпус не прогрівся, то залиште воду на добу, потім помірійте її температуру: вища за 55°C – з термосом усе гаразд.

Джерело:  
[moyaosvita.com.ua](http://moyaosvita.com.ua)



● ДОМАШНЯ АКАДЕМІЯ

## Смакуйте теплими стравами та напоями

Перші термоси з'явилися понад 100 років тому. Сучасні несуттєво відрізняються від них: використовується той же принцип збереження температури, майже не змінилася й конструкція. У моделях останнього покоління замість крихких скляних колб застосовують металеві, вони теж чудово тримають температуру. Тим, хто веде активний спосіб життя, термос допоможе вирішити ряд побутових проблем

У харчових термосах із широкою горловиною зручно брати суп або другу страву – їсти можна прямо з них. А влітку – ласувати морозивом. Інші об'єм коливається від 0,5 до 1,5 л, але є й такі, з яких вдається нагодувати цілу компанію, – від 3 до 5 л.

У прихильників активного способу життя користуються попитом **термоси-контейнери**. Вони складаються з двох чи трохи ємностей, встановлених одна на одну. Порівняно зі звичайними харчовими моделями, в яких є вакуумний шар, що підтримує температуру іні від 12 до 24 годин, у таких виробах застосовується і менш надійний спосіб терморегуляції, наприклад синтетичні полімери. Тому при купівлі треба з'ясувати: це термос чи харчовий контейнер із термоізоляційним корпусом.

Для гарячих або, навпаки, охолоджених напоїв підходять **класичні термоси** зі скляною колбою або внутрішньою ємністю з нержавіючою сталі. Вони мають вузьку горловину діаметром 25–55 мм. Залежно від об'єму, якості корка і щільноти загвинчування кришки вони підтримують початкову температуру рідини з мінімальною зміною протягом доби. Термос вважається хорошим, якщо залишається в нього води (94°C) через добу залишається гарячою (65–70°C). Слабка щільність кришки розгерметизує термос, і вже за 3–4

години напій склоне. Тож краще вибрати зі скляною колбою, натуральною пробкою і кришкою із широким гумовим ущільнювачем.

**Помпові** термоси оснащені міні-пневмонасосом, який приводиться в дію натисканням важеля-клавіші. У дорогих моделях є дозатор рідини.

Варти уваги **універсальні** моделі. Вони місткі, мають термостійку пластикову кришку, що герметично закривається, і досить широку горловину, щоб можна було влити рідку їжу. Для напоїв їх використовують нечасто.

**Вибираючи термос, згадайте кілька простих порад:**

- краще придати великий – в маленькому вода вистигає швидше; у виробах об'ємом 1–1,2 л рідина охолоне до +55° за 18–20 годин, у міні-термосах (термокружках) місткістю 0,35–0,5 л – через 2–3;
- в якісних виробах збереження температури не залежить від виду колбі;
- перевага моделей із металевих сплавів – у їхній міцності; зі скляною колбою – в гігієнічності.

**При покупці термоса в магазині:**

- закрутіть пробку і кришку, злегка потрутіть виріб: повинна щільно закриватися, але відкриватися без зусилля;
- понохайте термос: неприємний запах – погана ознака;
- огляніть, чи немає подряпин, тріщин, ушкоджень на корпусі: дефекти впливають на здатність тримати тепло;
- перевірте ущільнювальне кільце.

Вдома визначте, як термос тримає тепло. На-

● СЛОВО — ЗБРОЯ!

# Успіх найвідомішої журналістки США Неллі Блай почався з удаваного божевілля

Шлях до її популярності лежав крізь неймовірні розслідування, в яких вона була не просто автором, а безпосереднім героєм. Заради професії дівчина перетворювалася на психічнохвору, купувала дитину і «співпрацювала» з чаклунами-шарлатанами

Інна ПІЛЮК

На роботу її брав той самий Джозеф Пулітцер, ім'ям якого згодом назвали найпрестижнішу журналістську премію. Неллі без передження і запрошення просто зйшла до нього в кабінет із проханням взяти її на роботу в очолювану ним газету «Нью-Йорк Уорлд». Шанс на удачу — один із тисячі, але, вочевидь, якісні зірки на небі стали так, аби дівчині поталанило. Пулітцер якраз працював над розвитком таємних журналістських розслідувань. І трохи нахабна смілива незнайомка для однієї його затії підходила якнайкраще.

Неллі (справжнє ім'я — Елізабет Джейн Кокран) він запропонував роль божевільної, яка повинна була проникнути у лікарню для душевнохворих на острові Блеквелл і описати все, що там відбувається. Затія відповідала авантюрній вдачі дівчини, тож вона почала готовуватися до справи. Писати про садівництво, виховання дітей і моду журналістка-початківець навіріз відмовилася ще на попередній роботі, через що її звільнili з видання. Взамін праці у «жіночому» відділі газети вона тоді поїхала у Мексику і присилала звідти шокуючі репортажі про життя у нетрях і притонах, про деспотичну політику очільника країни. За це її депортували. Але невдачу вона зуміла перетворити на крок до нового життя і так опинилася в потрібний момент у потрібному місці — в руках талановитого Джозефа Пулітцера.

Провалити завдання редактора Неллі не мала права. Всю ніч репетувала перед дзеркалом божевільний погляд, а наступного дня орендувала кімнату в жіночому гуртожитку. Якщо вона зуміє переконати у своєму безумстві сусідок, які живуть там, то, можливо, її вдасться провернути цей трюк із лікарями.

Все пройшло за планом. Переякані дівчата викликали поліцію, далі — суд, який мав установити особу невідомої. Діло ледь не зіпсуvalося, коли добра суддя підключила до роботи журналістів, аби допомогли віднайти рідних дівчини. Ale хитрістю Неллі уникла зустрічі з колегами, які вміть би її відзначали: хвора, згідно з її історією, боїться людей і не може з'являтися перед представниками преси. Тож для обездоленої відкрита дорога на таємничий острів Блеквелл у психіатричну лікарню, яка згодом стане для неї шляхом до слави.

Неллі, звичайно, згадувала, що на острові буде непросто, але все одно вона виявилася не готовою до того, з чим їй довелося зіткнутися. У палахах неймовірно холодно, годують об'їдками зі столу лікарів, за які ще потрібно поборотися. Всім прописують ванни з холодною водою, яку не міняють, поки вона не перетвориться на помії. Пацієнтів «тихого» відділення, куди потрапила дівчина, змушують нерухомо сидіти на незручних лавах. Розмови, читання, ігри заборонені. Медсестри знущаються над душевнохворими, провокуючи на зриви, а коли ті порушують режим — б'ють їх, душать і, занурюючи з головою у ванну, довго тримають під водою. Все це відбувається за спиною у лікарів, але з їхньої мовчазної згоди.

Неллі трималася як могла. І що найгірше — вона не уявляла, як її звідси визволять. Навіть коли запитала про це перед завданням у Джозефа Пулітцера, той чесно відповів: «Не знаю». Та через десять днів редакція знайшла вихід: нібіто через газету відгукулися багаті родичі дівчини, які готові забрати її додому.

Пулітцер залишився задоволеним. Репортажі Блай набули нечуваного розголосу. Адміністрацію



Рекорд героя Жуля Верна Неллі перевершила в реальності на 8 днів і за 72 доби об'їхала всю земну кулю.



Після навколо світу подорожі картате пальто репортерки стало таким же відомим, як і його власниця.

психіатричної лікарні викликають до суду, починається внутрішне службове розслідування, половину медичного персоналу звільняють і в тому ж році на утримання клініки виділяють на мільйон доларів більше. Неллі вважає це своєю маленькою перемогою.

Історію з Блеквелла згодом видали окремою книгою «Десять днів у будинку для божевільних», яка зробила Неллі всесвітньо відомою. Пулітцер з того часу вкладав гроші в молоду журналістку як в обличчя фірми. Її викривальні репортажі виходять один за одним. «Неллі Блай у військовій академії Вест-Пойнт». «Неллі Блай на Дикому Заході». «Неллі Блай купує дитину». Під виглядом найманої працівниці чи жінки легкої поведінки вона проникає усюди і викриває нечувані

“Для читачів журналістка була немов герояня детективних романів із тією лиш різницею, що її розслідування реальні.

факти. Для читачів журналістка була немов герояня детективних романів із тією лиш різницею, що її розслідування реальні.

Після неймовірно напруженіх років роботи жінка вирішує взяти відпустку і пропонує редактору новий проект: побити рекорд героя фантастичного роману Жуля Верна «Навколо світу за 80 днів», здійснивши таку ж подорож за 75 днів. У відповідь чує: «ти — жінка», «багато багажу», «не знаєш мов». Неллі спокійно погоджується: посолайте чоловіка, а я знайду іншу редакцію, виїду слідом за ним наступного дня і все одно поб'ю його рекорд.

Тема начебто закрита. Проте через рік Пулітцер викликав журналістку до себе і ненароком записав, чи дійсно вона готова вирушити в мандрівку навколо світу. Старт — після завтраку. За кілька годин для подорожі пошиї плаття і непромокаюче пальто. В єдину валізу впаковані предмети особистої гігієни, набір олівців та блокнотів, чорнильниця, годинник, халат, капці, пара чашок, носовички, кепка та білизна.

Сьогодні в інтернет-блогах звітів про мандри десятки. Ale в XIX столітті Неллі була першою жінкою, яка в реальному часі розповідає сучасникам, яким є світ. До того ж вона нічого не приховує від читачів. Наприклад, зізнається, що подорож почалася з морської хвороби, яка мучила її кілька днів. У Франції її пощастило навіть

узяти інтерв'ю у того самого Жуля Верна. Він щиро здивувався, що популярний авантюрист автор Н. Блай — це не чоловік, як він собі весь час уявляв.

На пароплавах мандрівниці не раз робили пропозицію одружитися. Ale, як виявилося згодом, це були «клипові» нареченні — так дівчину намагалися збити з маршруту і затримати в дорозі. У Нью-Йорку ж роблять ставки на час і день повернення Неллі. У газеті друкують талони, в яких потрібно вписати свій варіант і прислати назад. 800 тисяч примірників «Нью-Йорк Уорлд» купують учасники такого «всеамериканського» пари. Азарт зростав неймовірно, адже з'ясувалося, що у Блай є конкурентка з іншого видання, яка буквально дихає її у спину. Ale Неллі все ж перемагає і стає найвідомішою журналісткою Сполучених Штатів. На її честь називають потяги, готелі, коней, її обличчя друкують на обортках шоколаду і пачках серветок...

А от професії жінки така тотальність популярності зашкодила. Неллі Блай більше не могла писати свої знамениті репортажі: її скрізь упізнавали. До того ж слава не приносila ніяких доходів. Тому вона полишила журналістику і почала їздити країною з лекціями. Згодом вийшла заміж і разом із чоловіком займалася підприємницькою діяльністю. Ненадовго повертається до попедньої професії під час Першої світової війни.

Неллі Блай було всього 55 літ, коли вона захворіла на пневмонію. Недуга виявилася фатальною. 27 січня 1922 року в усіх тамешніх газетах опублікували некролог: «Помер найкращий журналіст Америки». Методи роботи Неллі і дотепер вважають найефективнішими у написанні розслідувань, а репортажі у її стилі — найбільш затребуваними.

## ● ЖИТТЯ, ЯК СЕРІАЛ



## Чужі вікна

**Закінчення. Початок на с. 16**

**Леся СМОЛКІ**

Останній тиждень моя увага прикута до вікон навпроти. Симпатична пара, що оселилася за ними, дуже цікава. Він схожий на дикого звіра з плавкою ходою, вона — миленька, довгокоса, приємної зовнішності. Таких, як ця жінка, проходить вулицею 5–6 за годину.

Усі вікна в іхніх кімнатах були широко відчинені, безсоромно оголені — тюлеві завіси відсунуті, тож могла спостерігати за кожним жестом нових сусідів.

А ті були незвичні... і коли мені стукнуло б уже за таке число літ, яке дало підставу моралізувати, поведінка «солодкої парочки» здавалася б тоді неприємною, вульгарною і відразливою, неодмінно викликаючи фразу «а в наші роки так не поводилися». Хоча слово «поводилися» тут стосується лише чоловіка, який експериментував. А жінка було просто об'єктом цього процесу.

Поведінка чоловіка дуже нагадувала дії Міккі Рурка з відомого фільму «9 1/2 тижнів». Герой був дуже розкитим у любовних іграх, поводився легко, невимушено і природно. Як і мій новий сусід.

Звідки мені це відомо? Бо в дев'яноста зі ста випадків любовна прелюдія відбувалася перед самими вікнами, не закритими через спеку ні шторами, ні тюлем, тож могла спостерігати за «анатомією кохання».

Чоловік удавав, ніби не розу-

міє, що всі його «передвіконні» жести видно всім пожильцям. Хоча, певно, я була чи єдиною, хто щоразу спостерігав за любовною містерією.

Він завжди намагався «заскочити» свою партнерку зненацько. Це його дуже збуджувало. Ось молода жінка схилилася над горщиками з квітами. Вона поливає їх, копирсається в землі, наспівує. Він підходить до неї ззаду. В руках у нього ножиці. Чоловік різким рухом розрізає прозору легенку кофтинку на спині, здирає її з жінки. На секунду в сонячному промінні зблискують гарні, ледь вкриті засмагою груди, які тут же ховаються в широких чоловічих

чоловік наблизився до неї, вона швидко, але водночас якось зовсім неохоче, вимушено натягувала на своє обличчя вираз любострастя. І мені навіть «через дорогу» було видно, що їй це все зовсім не до вподоби, що вона просто терпить його шалений темперамент, бо не хоче втрачати цього вродливого мужчини.

«Це нечесно», — подумала я. Навіщо він їй, якщо всі його вигадки зовсім не подобаються? І вирішила діяти. Якось, коли жінка вийшла з дому, побачивши силует чоловіка біля одного з вікон, крикнула йому: «Чи не могли б ви зайти до мене на хвилинку — у мене проблеми з краном» (усі зна-

**Я знаю, як нам допомогти. Хоч за природою — левиця, але зв'яжу свої кігті й упаду йому до ніг. Він стане моїм.**

долонях. Тоді він притискає її до себе і, вкриваючи жіноче тіло швидкими несамовитими поцілунками, зникає з нею в глибині квартири... Якось, роздягаячись, мала необережність підійти дуже близько до вікна, почувши знадвору чиєсь роздратовані вигуки, і тут же зіщулюється — її спину починають вкривати морозивом, і гострі білі зуби вже злегка покусують вузькі беззахисні плечі.

Дивлячись на це, я шаленіла. Свідомість засліплювало дике бажання, і я майже не відчувала різниці між собою і тією жінкою. Маючи багату уяву, переносила її відчуття на себе.

На жінку ж ці ігри справляли зовсім мале враження. Коли

ли, що чоловік розуміється в сантехніці).

Він уперше за весь час проживання в будинку уважно глянув на мене (а дивитися є на що!) і кивнув головою, а через хвилину вже дзвонив у двері моєї квартири. Зайшовши до ванної, чоловік кілька разів крутив усі крані, які працювали безвідмовно, і здивовано й трохи роздратовано сказав: «Шановна, що все це...» Він не встиг договорити «означає», коли я з'явилася на порозі голісінька і, не давши йому отяmitися, рвонула на ньому дорогу гарну сорочку. Ця ніч не мала закінчення.

Побоюючись, щоб від наших стгонів і криків не впав будинок, ми пішли у парк і розігнали

всіх, напевно, бродячих котів і собак, які заблукали туди. Повертаючись вранці в тісно переплетених обіймах, біля вхідних дверей ми зустрілися з НЕЮ. Вона виходила з будинку з великою сумкою, у якій були її речі. Мене здивувало те, що з вуст жінки не зірвалося жодного слова докору, навпаки, в обличчі, споганеному безсонною ніччю, читалося якесь спустошення, змішане з полегкістю.

...Тепер я розумію цю жінку. Олегові сексуальні наскоки сидять мені в печінках. Ні-ні. Ви не зовсім правильно мене зрозуміли. Я дуже люблю кохатися. Але мені подобається це робити у відносно «відведених» для цього місцях. Я не можу займатися коханням, скажімо, на вулиці, хай навіть уночі, бо мені дуже не хочеться бути облитою свілом фар, не подобається мені таке «дійство» у сусідки на кухні, куди ми з ним після скаженого танцю забігаємо «на хвилину випити води». Крім того, фантазії Олега вже майже на нулеві. І тепер він настійно вимагає, щоб я стала їх авторкою. Тут за день так втомишся.

Але, як і попередниця, поки що наліплюю на обличчя маску любострастя. Не хочеться втрачати такого уважного симпатичного чоловіка, який мене обожнює, не звертаючи уваги на інших, значно красивіших за мене жінок.

Олег тепер живе у мене. Кімната, яку до того він винаймав із подругою, здається, ще й досі ніким не заселена. Е, ні. Що я бачу? Це ж треба було так відволіктися від спостереження за чужими вікнами!

Тут оселилася якася молода пара: приємно вроди жінка і «гераклістий» чоловік з таким обличчям...

Ось він стоїть біля вікна. Вона тихенько зі стільцем у руках наближається ззаду. Опускає його на підлогу. Вилазить. Просовує вузьку долоню під сорочку і починає пестити сильне чоловіче тіло. Ось він поклав руку на підвіконня. Жінка з'являється поруч. Нахиляється, бере його долоню у свої руки і починає обціловувати швидкими іскристими поцілунками. Мене це заводить, а він — як кам'яний. Мені подобається його незворушність. Я його розумію. Ми з ним — товариші по нещастю. Обоє прийшли з роботи втомлені, а на нас влаштовують розбійницькі напади.

Я знаю, як нам допомогти. Хоч за природою — левиця, але зв'яжу свої кігті й упаду йому до ніг. Він стане моїм. Уже знаю, як це зробити. Поділітися з вами секретом? Ну, ні. Це вам не шматок хліба — це мистецтво спокуси.

Казала ж, що мені це вдається. Цікаво, як довго не заглядатиму тепер у чужі вікна?

## ● ФОТОСВІТ

## «Цілуй, цілуй, цілуй її...»

Пропонуємо вам кілька світлин із життя тварин, які яскраво підтверджують: коханню все живе півладне!



Подивіться, як солодко спить ця сімейка. Любов — це більше, ніж просто почуття.



«Я знайшов тебе і ніколи не відпущу!».

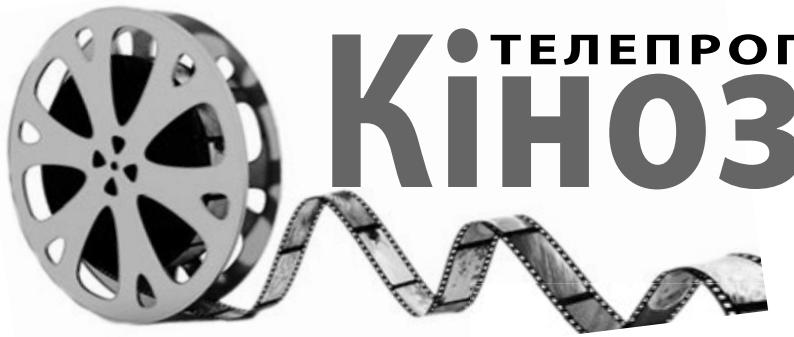


Коли ти маєш сім'ю, у тебе є все.



«Я приніс тобі букет такий же красивий, як і ти».

Джерело tutkatamka.com.ua.



ТЕЛЕПРОГРАМА

## Кінозал



19 – 25 листопада

1+1, ІНТЕР, ТРК «УКРАЇНА», СТБ, ІСТВ,  
НОВИЙ КАНАЛ, МЕГА, К-1, 2+2, ZIK

## ● ОТАКОІ!

Лоліта заповіла,  
щоб її прах  
розвіяли  
над Україною

«Хоча б так повернусь на батьківщину»,  
— заявила російська співачка українського  
походження, яку не пускають до Києва через  
те, що вона визнала окупацию Криму

Про це розповів російський шоумен та телеведучий Андрій Малахов. Під час своєї відпустки у Болгарії він заїхав до Лоліти Мілявської, яка там купила собі житло, і вона зізналась йому, що склала заповіт, в якому побажала розділити свій прах на три частини.

— Лоліта (14 листопада вона святкує своє 55-річчя. — Ред.) сказала, що заповіла розвіяти після смерті частину свого праху на вершині рожевої гори, яку видно з вікон її болгарського будинку, — розповів

Малахов. — Іншу частину розпорядилася віддати на волю московському вітру в Ляліному провулку, де вона дово гила. «А третю, — зіткнула Лола, — нехай

У такому «голому вбранні»  
Лоліта виступала минулого року в Баку — мовляв, не соромлюсь своєї повної фігури.

**Минулого року співачка побивалась,  
що не може потрапити на випускний  
до доночки. Цю тему довго мусолили  
російські пропагандисти, щоб показати  
жорстокість «київської хунти».**

відвезуть в Україну. Хоча б так я воз'єдаюся зі своєю батьківщиною, — процитув-

вав він артистку.  
**Лоліта Мілявська родом з Мукачева. У Києві живуть**

Foto upian.net.

**її мама та доночка. Минуло-го року співачка побива-лася, що не може потрапи-ти на випускний до доночки. Цю тему довго мусолили російські пропагандисти, щоб показати жорстокість «київської хунти». Заборо-нили Лоліті в'їзд до України у квітні 2017-го через її не-законні концерти у Криму. Причому Лоліта як доросла тіточка знала, чим ризи-кує, визнаючи російську окупацію півострова: в минулому році вона зі-налась, що не коментувала свої концерти у Криму з на-дією, що про них не дізна-ються в Україні і дозволять прилетіти до Києва. Тобто, додогоди Путіну їй було важливіше, ніж бачитись в Україні з рідними. То хай тепер не нарікає.**

## ВІВТОРОК, 20 ЛИСТОПАДА

## 1+1

06:30, 07:10, 08:10, 09:10  
«Сіданок з 1+1»  
07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45,  
19:30 ТСН: «Телевізна  
служба новин»  
09:30 «Одруження наспіл 3»  
11:20, 12:20 «Одруження наспіл»  
13:05, 14:25 «Міняю жінку - 9»  
15:45 «Сімейні melodrami 6»  
17:10 Т/с «Величне століття. Нова  
володарка»  
19:20 «Секретні матеріали»  
20:35 «Чистонews 2018»  
20:45 Т/с «Дів матері»  
21:45 «Інспектор. Міста»  
23:45 Х/ф «КОХАННЯ У  
ВЕЛИКОМУ МІСТІ - 3»

## ІНТЕР

02:35 Т/с «Банкір» 03.40 «Орел і  
Решка. Шопінг» 04.50 «Top Shop»  
05.20, 20.00, 01.50 «Подробиці»  
06.00 Мультифільм 06.15, 22.00  
«Слідство вели... з Леонідом  
Каневським» 07.00, 08.00, 09.00,  
12.00, 17.40 Новини 07.10, 08.10,  
09.20 «Ранок з інтером» 10.10 Т/с  
«Терор любов'ю» 11.10, 12.25  
Х/ф «ФАНТОМАС» 13.50  
«Правила виживання» 14.50,  
15.50, 16.45 «Речдок» 18.00, 19.00  
Ток-шоу «Стосується кожного»  
21.00 «Речдок. Особливий  
випадок» 23.50 Х/ф «НАРЕЧЕНА  
НА ЗАМОВЛЕННЯ» (16+)

## УКРАЇНА

06:30, 07:10, 08:15 Ранок з  
Україною

## НОВИЙ КАНАЛ

07:00, 08:00, 09:00, 15:00, 19:00,  
23:50 Сьогодні  
09:30 Зірковий шлях  
10:30 Свікруха або невістка  
11:20 Реальні містички  
13:20, 15:30 Агенти  
справедливості 16+  
16:00 Історія одного злочину - 4 16+  
18:00 Т/с «Лікар Ковалчук 2»  
19:50 Ток-шоу «Говорить Україна»  
21:35 Футбол. Контрольна гра  
УЄФА. Збірна Туреччини -  
Збірна України

## СТБ

06:05, 15:25 Все буде добре!  
08:10, 19:00 Т/с «Коли ми вдома.  
Нова історія»  
09:10, 20.00, 22:35 МастерШеф  
12+  
13:00 Битва екстрасенсів. Чоловіки  
проти жінок 16+  
17:30, 22:00 Вікна-Новини  
18:00 Один за всіх 16+

## ІСТВ

05:35, 20:20 Громадянська  
оборона  
06:30 в великому місті  
08:45, 12:45, 15:45, 18:45, 21:05  
Факти  
09:15, 19:20 Надзвичайні новини  
10:10 Проремесмо!  
11:20, 13:20 Х/ф «РЕЙС»  
14:45, 16:25 Т/с «Пес»  
17:40 Т/с «Марк-Наташка»  
21:25 Т/с «Пес-4»  
22:45 Скетч-шоу «На трох» 16+  
23:55 Х/ф «РЕД»

## 2+2

23:00 «Орел і Решка.  
Навколо світу подорож»  
06:00 Мультифіلمи  
08:00 «Помста природи»  
08:25 Т/с «Мушкетери»  
09:30, 18:15 «Спецкор»  
10:10, 18:50 «ДжеДА»  
10:50, 17:15 «Загублений світ»  
12:55 ВідеоВібіба  
15:10 Х/ф «ПЕКЛО»  
19:25, 20:30 Т/с «Ментівські війни.  
Харків»  
21:35, 23:20 Т/с «Кістки-2»

## МЕГА

06.00 Бандитський Ків 07.40,

13.55, 02.10 Правда життя 08.45

Дікій Індокіт 09.45, 17.45

Пригоди Остіна Стівенса 10.45

Код доступу 11.55

Прикова 12.50

Реальні містички 13.55

Справедливості 14.55

Справедливості 15.55

Справедливості 16.55

Справедливості 17.55

Справедливості 18.55

Справедливості 19.55

Справедливості 20.55

Справедливості 21.55

Справедливості 22.55

Справедливості 23.55

Справедливості 24.55

Справедливості 25.55

Справедливості 26.55

Справедливості 27.55

Справедливості 28.55

Справедливості 29.55

Справедливості 30.55

Справедливості 31.55

Справедливості 32.55

Справедливості 33.55

Справедливості 34.55

Справедливості 35.55

Справедливості 36.55

Справедливості 37.55

Справедливості 38.55

Справедливості 39.55

Справедливості 40.55

Справедливості 41.55

Справедливості 42.55

Справедливості 43.55

Справедливості 44.55

Справедливості 45.55

Справедливості 46.55

Справедливості 47.55

Справедливості 48.55

Справедливості 49.55

Справедливості 50.55

Справедливості 51.55

Справедливості 52.55

Справедливості 53.55

Справедливості 54.55

Справедливості 55.55

Справедливості 56.55

Справедливості 57.55

Справедливості 58.55

Справедливості 59.55

Справедливості 60.55

Справедливості 61.55

Справедливості 62.55

Справедливості 63.55

Справедливості 64.55

Справедливості 65.55

Справедливості 66.55

Справедливості 67.55

Справедливості 68.55

Справедливості 69.55

Справедливості 70.55

Справедливості 71.55

Справедливості 72.55

Справедливості 73.55

Справедливості 74.55

Справедливості 75.55

Справедливості 76.55

Справедливості 77.55

Справедливості 78.55

Справедливості 79.55

Справедливості 80.55

Справедливості 81.55

Справедливості 82.55

Справедливості 83.55

Справедливості 84.55

Справедливості 85.55

Справедливості 86.55

Справедливості 87.55

Справедливості 88.55

Справедливості 89.55

Справедливості 90.55

Справедливості 91.55

Справедливості 92.55

Справедливості 93.55

Справедливості 94.55

Справедливості 95.55

Справедливості 96.55

Справедливості 97.55

Справедливості 98.55

Справедливості 99.55

Справедливості 100.55

Справедливості 101.55

Справедливості 102.55

Справедливості 103.55

Справедливості 104.5



● ПАЛЬЧИКИ ОБЛИЖЕШ!

## Екзотична гостя на нашому столі

Пізньою осені, коли нашим садам, за висловом Ліни Костенко, «вже навіть яблучко не сниться», на полицях супермаркетів, немов уособлення сонця, з'являються м'ясисті помаранчеві плоди з терпкуватим смаком – хурма. Цей фрукт із далеких тропіків зазвичай їдять сирим. Але мало хто знає, що це ще й чудовий інгредієнт для кулінарних шедеврів, який додають у джеми, варення, салати, десерти, випічку й соуси. А якщо хочете ласувати хурмою і в інші сезони, приготуйте з неї сухофрукти. Дітям неодмінно сподобаються солодощі з цими соковитими ягодами, а оригінальні закуски приємно здивують гостей. Отож радуйте рідних, пригощайте друзів і самі їжте на здоров'я!



### САЛАТ «ЩЕДРІСТЬ»

**Інгредієнти:** 1 хурма, 1 куряче філе запечено, 100–120 г кореня селери, 1 маленька цибулина, 30–40 г волоских горіхів, 2 ст. л. майонезу, 1 ч. л. меду, 0,5 ч. л. сою журавлини (або граната чи лимона).

**Приготування.** М'ясо і цибулю нарізати соломкою, хурму – невеликими скибочками, селеру потерти на крупну терку або тертку для корейської моркви. Горіхи підсушити в духовці і подрібнити. Все змішати і заправити соусом з майонезу, меду і сою.



### САЛАТ «ДИВО»

**Інгредієнти:** 1 велика хурма, жменя волоских горіхів (або фісташок), 1 помідор, 200 г моцарелі, жменя темного винограду без кісточок, зелень (рукола або ін.); для заправки: по 1 ч. л. сою лайма і діджонської гірчиці (із зернами), 1 ст. л. оливкової олії.

**Приготування.** Хурму і помідор наріжте скибочками, сир – кубиками. Із сою лайма, гірчиці та оливкової олії пригответе заправку. Кілька горіхів відкладіть для оздоблення, а решту посічіть ножем. Змішайте подрібнені інгредієнти із заправкою. Ягоди винограду і зерна горіхів, що залишилися, порозрізайте навпіл. Листям руколи вистеліть тарілку, зверху викладіть салат і прикрасьте виноградом та горіхами.



### ТРІСКА, ЗАПЕЧЕНА З ХУРМОЮ

**Інгредієнти:** 1 велика стигла хурма, 1,5 кг філе тріски, 1 зубчик часнику, по 40 мл соєвого соусу і оливкової олії, щілка улюблених прянощів, 1 чайна ложка сухого імбиру в порошку.

**Приготування.** Рибне філе наріжте невеликими шматочками. Із 30 мл соєвого соусу, оливкової олії, імбиру та інших прянощів (можна взяти коріандр, материнку, гвоздику, розмарин) пригответе маринад і на 20 хвилин покладіть



у нього філе. Сіль додавати не обов'язково, достатньо соєвого соусу. Розігрійте духовку. З хурми зніміть шкірку, наріжте плід скибочками. Промариновані шматочки тріски викладіть на деко, накрійте подушкою з хурми і запікайте 30–35 хвилин при температурі 180°. Дістаньте з духовки і зробіть соус: запечено хурму перетріть на пюре, додайте решту соєвого соусу і подрібнений часник. Все добре перемішайте і подавайте до риби в окремому посуді.

### ДО РЕЧІ

• Якщо вам не подобається терпкий смак хурми – потримайте її день-другий у холодильнику, терпкість зникне. А ще радять помістити плід у морозильну камеру на кілька годин, затім покласти в гарячу воду – і хурма буквально танутиме в роті.

• При виборі хурми пам'ятайте, що якісний плід гладкий, м'ясистий, насыченого кольору. Про його стиглість свідчить м'якість. Недостиглі плоди містять багато таніну і тому дуже терпкі.

### ЗОЛОТИСТА КУРОЧКА

**Інгредієнти:** 3–4 хурми середньої величини, 1 велика або 2 менші цибулини, тушка курки (приблизно 1,5 кг), сіль, мелений чорний перець – за смаком.

**Приготування.** Для маринаду хурму розрізати на четвертинки, зняти шкірку і видалити кісточки. Цибулю очистити, нарізати на невеликі шматочки. Подрібнити у блендері хурму і цибулю. Курку вимити, розрізати на порційні шматочки, кожен натерти сіллю і меленим чорним перцем. Укласти їх у глибоку миску, залити маринадом із хурми і поставити в холодильник на 2 години. Розігріти духовку до 180 градусів, змастити деко олією, розкладти на ньому шматочки курки разом із маринадом і запікати до утворення рум'яної скоринки. Якщо м'ясо підгоратиме, підліти на деко трохи води.



### ВАНІЛЬНІ СИРНИКИ З ХУРМОЮ

**Інгредієнти:** 400 г сиру, 1 велика стигла хурма, 2 яйця, по 4 ст. л. борошна і манної крупи, щілка ванільного цукру, по 2 ст. л. цукру і насіння кунжути, масло (вершкове і рослинне) для смаження.



**Приготування.** Хурму промийте, очистіть від шкірки і наріжте на дрібні кубики. Сир розімніть виделкою і ретельно перемішайте з цукром, збитими яйцями і ваніллю. Потім введіть у сирну масу шматочки хурми, всипте борошно і ще раз перемішайте. Сформуйте сирники, обвалийте їх у кунжути і манній крупі і обсмажте до рум'яної скоринки на суміші масла і рафінованої олії. Це додасть їм ніжного вершкового смаку. Десерт виходить не надто солодким, тому подавати його можна з розтопленим медом, малиновим варенням або абрикосовим джемом.



### Цікаві факти

► З латині слово «хурма» передкладається як «жіж богів» або «божественний вогонь».

► Найпоширеніша ця рослина у тропіках, а найбільш різноманітна — у Південній Азії. Існує близько 725 її видів, які ростуть у різних кутючках світу і не обов'язково мають яскравий помаранчевий колір. Наприклад, хурма мушмеподібна з африканської савани в діаметрі всього близько 30 мм і має при повному дозріванні пурпурове забарвлення.

► Хурму культивують багато століть. Наприклад, у Китаї вона має понад 2000-річну історію. У цій країні рослині приписують 4 «чесноти»: довго живе, тіниста, служить місцем для гнідування птахів і не боїться комах-шкідників.

► У кулінарії з м'якоті цього плода готують мармелад, желе, патоку, вино, сидр і навіть пиво. Обсмажене і подрібнене насіння хурми використовують як замінник кави.

► Вважається, що вона має чимало цілющих властивостей. Наприклад, допомагає при розладі шлунка, знижує температуру, тиск, полегшує кашель тощо.

► Медицина підтверджує, що завдяки наявності в її складі глюкози і фруктози хурма підтримує в нормі серцево-судинну систему, нормалізує рівень цукру в крові; магній знижує ймовірність утворення каменів у нирках; численні вітаміни плода забезпечують тонізуючу і загальнозміцнюючу дію на організм.

► При проблемах із нервовою системою слід обов'язково включити в раціон хурму: вона володіє заспокійливим ефектом і одночасно підвищує працездатність.

► Тропічний фрукт здатний зневаждувати такі бактерії, як золотистий стафілокок і кишкова паличка.

### ХУРМА, ЗАПЕЧЕНА У СМЕТАННОМУ СОУСІ

**Інгредієнти:** 6 середніх плодів хурми, 2 яйця, по щіпці ванільного цукру і кардамону, 2 ст. л. борошна, 1 ст. л. цукрової пудри, сік і цедра одного лимона, 1 скл. цукру, 50 г меду, 1 скл. сметані, шматочок вершкового масла, панірувальні сухари.

**Приготування.** Хурму помийте, викладіть у сотейник і залійте водою, яка повинна покрити плоди повністю, додайте цукор, сік і цедру лимона, доведіть до кипіння, вимкніть вогонь, накрійте посуд кришкою і дайте постіяти 30 хвилин. Потім дістаньте плоди з маринаду, зніміть з них шкірку. Яйця збийте з медом, додайте борошно і сметану. Форму для випічки застеліть пергаментом, змастіть маслом, посыпте сухарями, викладіть хурму, полийте сметанним соусом і запікайте при температурі 170° протягом 20–25 хвилин. Подавайте десерт, посыпавши цукровою пудрою, змішаною з кардамоном і ванільним цукром.



## ● ДОМАШНЯ АРИФМЕТИКА



## Скільки коштує робота мами? 47 тисяч!

Я тут трохи під враженням... Маю завдання з одного тренінгу оцінити свій внесок у сім'ю у фінансовому еквіваленті, тобто вартість послуг, які надаю, займаючись домом і двома малолітніми дітьми

Галина САМЧУК,  
facebook.com

**С**початку я подумала: «Ну, тягну, на кілька тисяч, мабуть». Потім присвятила багато часу збору інформації про норми й актуальну оплату праці, вираховувала, скільки часу в різні дні особисто приділяю на ті чи інші дії, обчислила за складними формулами час і результативність. Словом, промучилася з підрахунками, але коли звела в екселі — емоціям не було меж!

Наведу найпримітивніші «жіночі» завдання з моїми особистими годинами:

**1. Догляд за дітьми (1,5 і 5,5 року):** 14 годин на добу\*30 днів\*70 грн = 29 400 грн.

**2. Господарство.** Тут складніша формула насправді, і норма погодинної оплати за часом не адекватна, бо прибирання рахують за площею, інші дії теж від результату, а не скільки ти цим була зайнята, та й інтенсивність навантаження протягом місяця різна. Тому я беру орієнтовно 1—6 годин на добу\*30 днів = 8600 грн

**3. Готовання їжі із закупками:** 70 год на місяць \*130 грн = 9100 грн.

**Загалом 47 100 грн/міс. СОРОК СІМ ТИСЯЧ ГРИВЕНЬ!**

У розрахунках я відмінусувала середню кількість годин, які чоловік проводить із дітьми без

**«Мама вдома» — це далеко не тільки «нагодувати-прибрати-наглянути». Це величезне емоційне навантаження, посилене контролем, відповіальністю і постійним прийняттям рішень у майже всіх сферах життя сім'ї.**

мене, коли він готує основну страву (а готує він чудово), коли прибраємо разом. Його внесок у цьому наборі дій близько 15 тис. грн/міс. і я це дуже ціную. Скажу ще, що бра-

ла розцінки оплати праці більше до нижньої межі, бо, можливо, я не дуже впевнена у своїй супер-якості як надавача послуг, та й не можу об'єктивно оцінити пророблену роботу. І час я рахувала в «ідеалі», але життя не таке просте: бувають і «температурні» ночі, і нічні встановлення попити водички, і дні, коли все летить шкереберть.

Також слід звернути увагу, що я не врахувала і не оцінила вартість роботи мами як «менеджера» сфер відпочинку/дозвілля, освіти, здоров'я, логістики сім'ї, бо просто не знаю, як це правильно порахувати. Поки що. :) Бо, погодесь, «мама вдома» — це далеко не тільки «нагодувати-прибрати-наглянути». Це величезне емоційне навантаження, посилене контролем, відповіальністю і постійним прийняттям рішень у майже всіх сферах життя сім'ї.

Та що казати — я ніколи не дивилась на свій внесок у життя родини з такого боку!

У мене в голові зараз дуже багато хаотичних думок на цю тему, але завершу допис так:

**«Дівчата, цінуйте себе!»**

А як ви вважаєте, чого варта праця мами?

## ● ЖИТТЯ, ЯК СЕРІАЛ

## Чужі вікна

Я живу в старому районі міста, де будинки іноді розташовані так близько, що можна розмовляти із сусідами навпроти, не користуючись телефоном, де вночі, здається, чути дружне храпіння мешканців протилежного дому, де в сусідів немає жодних таємниць: виглянувши з вікна, можна побачити, хто чим займається: варить їсти, прасує білизну, одягається чи, навпаки, лягає спати

Леся СМОЛКІ

**Щ**асливі епізоди з життя мешканців, а також нещастя, які відбуваються час від часу з кимось із них, — як на долоні. Он на другому поверсі мати сварить дочку за розбите горнятко, а на третьому — чоловік прийшов з роботи і приніс жінці якийсь подарунок у пакунку, і та, задоволена, висить у мілого на ший, радісно дрібочучи ногами в повітрі.

Найкраще все видно і чутно зараз, улітку, коли відчинені вікна, відсунуті штори, бо взимку спостереження за пожильцями нагадують перегляд німого кіно, коли бачиш тільки найвиразніші жести через непоступливий тюль, і тоді послужлива уява домальовує сюжети, дає змогу фантазувати, придумувати кульминації та розв'язки того чи іншого дійства, яке відбувається в певній родині.

Дуже цікаво жити в будинку, від якого рукою подати до сусіднього. Це нагадує епізод з казки про Кая і Герду, яким, щоб ходити в гості одне до одного, не потрібно було спускатися сходами і потім підніматися вгору, а варто було переступити з одного на інший водогінні жолоби, які розташувались буквально впритул.

Щось подібне відчувають і мешканці наших будинків, біля яких часто панує тиша: нікому нема охоти репетувати, щоб бути почутим сусідом. Варто тільки неголосно обізватися, і той, до кого звертається, уже або на балконі, або виглядає у вікно. А нещодавно я перенесла свої спостереження на вікна, розміщені безпосередньо навпроти моїх, бо побачила в них нові обличчя:

чоловіче і жіноче. Ця пара тільки-но перейхала сюди, тому спостерігати за ними було особливо цікаво. Адже «розпорядок» дня в інших квартирах давно відомий.

Зараз п'ята. А це означає, що з вікна другого поверху долинуть звуки піаніно. О шостій пролунає з кухні третього: «Жінко, я прийшов, допоможи мені вtrapити у спальню». А о пів на сьому з півгодинним запізненням (така реакція у дружини) розплачено пролунає: «Ой, зв'язалася я з п'яницею проклятущим. Каза-

**Ця пара тільки-но перейхала сюди, тому спостерігати за ними було особливо цікаво.**

ла ж мені мати, що не перероблю його, — не вірила. Пропала моя головонька на вікі вічні». О сьомій уся жіноча рать збереться біля телевізорів, оплакуючи долю героя чергового серіалу, на годину забуваючи про власні життєві проблеми і нещастя. О восьмій сусід з п'ятого вийде на балкон і, наспівуючи «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці» буде у такий спосіб «сигналізувати» друзям-випивохам, що дружина от-от вийде з дому (їй на нічне чергування), що до зустрічі «на трох» треба ще трішечки почекати. О дев'ятій малеч з'явиться у спальніх кімнатах, а з десятої до дванадцятої — у вікнах вмикатиметься і гаснутиме світло — дім занурюється в сон.

**Закінчення на с. 11**

Фото youtube.com.

